

Sygn. akt VII U 2098/14

POSTANOWIENIE

Dnia 10 grudnia 2015 roku.

Sąd Okręgowy w Lublinie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie: Przewodniczący: Sędzia S.O. Lucyna Stąsik-Żmudziak

Protokolant: st. sekretarz sąd. Małgorzata Gruza

po rozpoznaniu sprawy T. C.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L.

o wysokość kapitału początkowego

na skutek odwołania T. C.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L.

z dnia 30 czerwca 2014 roku znak(...)

I. umorzyć postępowanie odwoławcze;

II. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L. na rzecz T. C. kwotę 180 (sto osiemdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;

III. w pozostałej części odwołanie oddala.

Sygn. akt VII U 2098/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 30 czerwca 2014 roku, znak:(...)Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. ustalił T. C. wysokość kapitału początkowego na dzień 1 stycznia 1999 roku na kwotę 164 282,36 złotych. Do ustalenia wysokości kapitału początkowego organ rentowy przyjął przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z okresu od dnia 1 stycznia 1972 roku do dnia 31 grudnia 1981 roku (decyzja – akta kapitałowe).

W odwołaniu pełnomocnik T. C. zarzucił zaskarżonej decyzji błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę rozstrzygnięcia poprzez przyjęcie do ustalenia wysokości kapitału początkowego przeciętnej podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie z okresu od dnia 1 stycznia 1972 roku do dnia 31 grudnia 1981 roku i braku rozważenia czy w związku z przyjęciem przez wyrok Sądu Okręgowego w Lublinie VII Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 25 marca 2014 roku do ustalenia wartości kapitału początkowego jako składkowe okresów zatrudnienia od dnia 24 lutego 1982 roku do dnia 19 czerwca 1983 roku oraz od dnia 27 marca 1987 roku do dnia 4 lutego 1988 roku, nie należy przyjąć do ustalenia wysokości kapitału początkowego przeciętnej podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne z lat 1982 – 1983 oraz 1987 – 1988. Mając na uwadze podniesiony zarzut pełnomocnik wnosił o zmianę zaskarżonej decyzji poprzez ustalenie wysokości kapitału początkowego z uwzględnieniem zarobku uzyskanego przez ubezpieczonego w 1982, 1983, 1987 oraz 1988 roku. W uzasadnieniu pełnomocnik wskazała na możliwość uwzględnienia zarobków ubezpieczonego za wskazane okres bądź zarobków pracownika wykonującego w czasie pracy ubezpieczonego za granicą prac w tym samym charakterze co skarżący, potwierdzonych w zaświadczeniu o zatrudnieniu i wynagrodzeniu Rp – 7 z dnia 25 sierpnia 2006 roku (odwołanie – k. 2 – 4 akt sądowych).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wnosił o jego oddalenie (odpowiedź na odwołanie – k. 6 - 7 a.s.).

Na posiedzeniu w dniu 4 grudnia 2015 roku pełnomocnik odwołującego wносиła o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według przedłożonego przez siebie spisów kosztów na kwotę 300 złotych (spis kosztów – k. 57 a.s.; protokół – k. 59v. a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje:

Wyrokiem z dnia 25 marca 2014 roku Sąd Okręgowy w Lublinie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w sprawie o sygn. akt VII U 2305 z odwołania T. C. od decyzji z dnia 26 stycznia 2012 roku oraz z dnia 16 lutego 2012 roku zmienił w pkt I. zaskarżone decyzji w ten sposób, że przyjął odwołującemu do ustalenia wartości kapitału początkowego jako składkowe okresy zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) od dnia 24 lutego 1982 roku do dnia 19 czerwca 1983 roku oraz od dnia 27 marca 1987 roku do dnia 4 lutego 1988 roku. Rozstrzygnięcie we wskazanym zakresie nie zostało zaskarżone i uprawomocniło się. Nadto postanowieniem z dnia 25 marca 2014 roku Sąd postanowił wniosek T. C. o przeliczenie kapitału początkowego przez przyjęcie wynagrodzenia zastępczego za okresy zatrudnienia za granicą od dnia 24 lutego 1982 roku do dnia 19 czerwca 1983 roku oraz od dnia 27 marca 1987 roku do dnia 4 lutego 1988 roku przekazać do rozpoznania Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L. według właściwości. W wykonaniu wyroku organ rentowy wydał decyzję w dniu 30 czerwca 2014 roku.

W toku rozpoznania odwołania od decyzji z dnia 30 czerwca 2014 roku zarządzeniem z dnia 2 kwietnia 2015 roku Sąd zobowiązał organ rentowy do wyjaśnienia w jaki sposób wykonane zostało postanowienie Sąd Okręgowego z dnia 25 marca 2014 roku o przekazaniu żądania przeliczenia wartości kapitału początkowego do rozpoznania według właściwości Zakładowi. Odpowiadając na zobowiązanie organ rentowy w piśmie procesowym z dnia 24 kwietnia 2015 roku wskazał na niemożność ustosunkowania się do żądania zawartego w przekazanym wniosku z uwagi na nieposiadanie odpisu postanowienia z dnia 25 marca 2014 roku.

W dniu 23 czerwca 2015 roku ubezpieczony przedłożył organowi rentowemu zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu Rp – 7 z dnia 18 czerwca 2015 roku korygujące zaświadczenie z dnia 25 sierpnia 2006 roku, dotychczas kwestionowane przez Zakład. W dniu 25 czerwca 2015 roku Zakład wydał decyzję ustalającą wartość kapitału początkowego na dzień 1 stycznia 1999 roku na kwotę 171 745,75 złotych. Do ustalenia wartości kapitału początkowego organ rentowy przyjął wynagrodzenie zastępcze za okresy zatrudnienia skarżącego w Przedsiębiorstwie (...) od dnia 24 lutego 1982 roku do dnia 19 czerwca 1983 roku oraz od dnia 27 marca 1987 roku do dnia 4 lutego 1988 roku, w wysokości wynikającej z zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu Rp – 7 z dnia 18 czerwca 2015 roku. Przy uwzględnieniu wskazanych wynagrodzeń Zakład przyjął jako najkorzystniejszą wysokość podstawy wymiaru kapitału początkowego z lat 1973 – 1982 o wartości 138,51 % (okoliczności bezsporne).

Postępowanie podlega umorzeniu w całości.

Zgodnie z art. 477¹³ § 1 zdanie pierwsze k.p.c. zmiana przez organ rentowy zaskarżonej decyzji lub wojewódzki zespól do spraw orzekania o niepełnosprawności zaskarżonego orzeczenia przed rozstrzygnięciem sprawy przez sąd - przez wydanie decyzji lub orzeczenia uwzględniającego w całości lub w części żądanie strony - powoduje umorzenie postępowania w całości lub w części. W orzecznictwie przyjmuje się, że cechy decyzji zamiennej w rozumieniu art. 477¹³ § 1 zdania pierwsze k.p.c. mają wyłącznie decyzje uwzględniające żądanie strony co najmniej w części (wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 17 grudnia 2013 roku, sygn. III AUa 708/13). Co do zasady za decyzję o której stanowi powołany przepis, uznaje się decyzję która wprost zmienia oraz każdą formę decyzji anulującej decyzję wcześniejszą, byleby z niej wynikało, że rozstrzyga o przedmiocie tej wcześniejszej decyzji i to zgodnie z żądaniem odwołania (wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 5 września 2013 roku, sygn. III AUa 1432/12).

Wydanie przez organ rentowy (przed rozstrzygnięciem sprawy przez sąd) decyzji uwzględniającej w całości lub w części żądanie strony według powyższych względów stanowi szczególną postać uznania powództwa, na skutek czego

wydanie wyroku staje się zbędne, a sprawa wraca na drogę postępowania przed organem rentowym (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 maja 2012 roku, sygn. II UK 240/11).

W związku z tym w orzecznictwie przyjmuje się, że przed wydaniem postanowienia o umorzeniu postępowania sąd - podobnie jak w przypadku uznania powództwa (art. 213 § 2 k.p.c.) - winien zbadać, kierując się kryterium sprzeczności z prawem lub obejścia prawa, czy w nowej decyzji organu rentowego rzeczywiście uwzględniono wszystkie żądania zgłoszone w odwołaniu (tak M. Cholewa-Klimek, *Postępowanie sądowe w sprawach...*, s. 201-202).

Biorąc pod uwagę powyższe należało stwierdzić, że organ rentowy w decyzji z dnia 25 czerwca 2015 roku uwzględnił wszystkie żądania zgłoszone przez skarżącego w odwołaniu, tj. ustalił T. C. wartości kapitału początkowego przy uwzględnieniu wynagrodzeń zastępczych za okresy zatrudnienia skarżącego w Przedsiębiorstwie (...) od dnia 24 lutego 1982 roku do dnia 19 czerwca 1983 roku oraz od dnia 27 marca 1987 roku do dnia 4 lutego 1988 roku, w wysokości wynikającej z zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu Rp – 7 z dnia 18 czerwca 2015 roku. A przy uwzględnieniu wskazanych wynagrodzeń Zakład przyjął jako najkorzystniejszą wysokość podstawy wymiaru kapitału początkowego z lat 1973 – 1982 o wartości 138,51 %.

Konsekwencją uchylecia zaskarżonego rozstrzygnięcia i wydania nowej decyzji na korzyść odwołującego się (tj. uwzględniającej w całości jego żądanie) jest umorzenie postępowania wobec nieistnienia przedmiotu odwołania, tj. braku decyzji organu rentowego (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 marca 2012 roku, sygn. II UK 314/11; teza 2 postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 25 stycznia 2012 roku, sygn. II UK 228/11, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 maja 2000 roku, sygn. II UKN 191/00).

Zgodnie z § 2 powołanego przepisu postanowienie sądu o umorzeniu postępowania może zapaść na posiedzeniu niejawnym.

Jak wskazano wyżej, wydanie przez organ rentowy w toku sprawy decyzji w dniu 25 czerwca 2015 roku stanowiło podstawę do umorzenia postępowania na podstawie cytowanego wyżej przepisu art. 477¹³ k.p.c. Wobec tego, że umorzenie postępowania z przyczyn określonych w tym przepisie jest jednoznaczne z przegraniem procesu przez organ rentowy (postanowienie Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 19 marca 2012 roku, sygn. III AUz 101/12), uzasadnia obciążenie organu rentowego kosztami procesu według zasady odpowiedzialności za wynik sprawy wyrażonej w przepisie art. 98 § 1 k.p.c. Stosownie do powołanego przepisu strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). Pełnomocnik ubezpieczonego wniosła o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według przedłożonego przez siebie spisów kosztów na kwotę 300 złotych, uzasadniając wysokość żądania wysokością rzeczywiście poniesionych przez skarżącego kosztów związanych z wysokością umówionego wynagrodzenia pełnomocnika we wskazanej w spisie kwocie oraz okolicznością dopuszczalności zasądzenia sześciokrotności minimalnej stawki opłaty obowiązującej w sprawach z zakresu prawa pracy w wysokości 60 złotych.

Na wstępie należy wskazać na treść przepisu art. 109 § 2 k.p.c. stosownie do której orzekając o wysokości przyznanych stronie kosztów procesu, sąd bierze pod uwagę celowość poniesionych kosztów oraz niezbędność ich poniesienia z uwagi na charakter sprawy. Przy ustalaniu wysokości kosztów poniesionych przez stronę reprezentowaną przez pełnomocnika będącego adwokatem, radcą prawnym lub rzecznikiem patentowym, sąd bierze pod uwagę niezbędny nakład pracy pełnomocnika oraz czynności podjęte przez niego w sprawie, a także charakter sprawy i wkład pełnomocnika w przyczynienie się do jej wyjaśnienia i rozstrzygnięcia. Treść cytowanego przepisu w sposób jednoznaczny kreuje zasadę zgodnie z którą sąd ocenia wysokość podlegającego zwrotowi wynagrodzenia na podstawie autonomicznie określonych przesłanek i każdorazowo, oceniając charakter sprawy, uwzględnia rzeczywisty nakład pracy pełnomocnika i podjęte przez niego w sprawie czynności (zob. uzasadnienie uchwały Sądu Najwyższego z dnia 30 stycznia 2007 roku, III CZP 130/06). Zatem sąd każdorazowo będzie mógł dokonać kontroli wynagrodzenia określonego w spisie kosztów przez pryzmat takich przesłanek, jak charakter sprawy, stopień jej zawikłania czy też nakład pracy pełnomocnika. Powołane unormowanie koresponduje z regulacją zawartą w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej

pomocy prawnej udzielonej z urzędu. Oczywiście nie uszła uwadze Sądu okoliczność, że art. 109 § 2 k.p.c., jako przepis ingerujący w swobodę zawierania umów i modyfikujący wysokość kosztów procesu przez miarkowanie wynagrodzenia należnego wykwalifikowanemu pełnomocnikowi strony, ma charakter przepisu szczególnego i w związku z tym powinien podlegać wykładni restryktywnej, co w konsekwencji oznacza, że z reguły wysokość kosztów przyznawanych stronie powinna odpowiadać wysokości kosztów rzeczywiście poniesionych oraz uwzględnionych w spisie a wyłącznie w sytuacjach szczególnych, gdy występują przesłanki określone w komentowanym przepisie, może być ona obniżona.

W ocenie Sądu w rozpoznawanej sprawie przesłanka określona w zdaniu drugim przepisu art. 109 § 2 w postaci czynności podjętych przez profesjonalnego pełnomocnika uzasadniała w realiach sprawy miarkowanie określonego w spisie kosztów wynagrodzenia pełnomocnika do wysokości przyjętej w rozstrzygnięciu, tj. 180 złotych czyli 3 – krotności minimalnej stawki opłaty obowiązującej w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych, zamiast zgłoszonej kwoty odpowiadającej 5 – krotności tej stawki. Badając zasadność zakresu zgłoszonego żądania, przy uwzględnieniu wskazań określonych w powołanym przepisie art. 109 § 2 k.p.c., Sąd kierował się ilością wyznaczonych w sprawie terminów posiedzeń i stawiennictwem na nich pełnomocnika odwołującego, było ich dwa, oraz ilością pism procesowych sporządzonych przez tego pełnomocnika, których treść wskazywałby na zaistnienie przesłanki nakładu pracy pełnomocnika uzasadniającej zastosowanie minimalnej stawki opłaty w określonej przez niego wielokrotności. W rozpoznawanej sprawie pełnomocnik sporządziła dwa pisma merytorycznej treści w tym jedno (k. 46), które w zasadzie stanowiło powtórzenie treści pisma organu rentowego jak się zdaje dla potrzeb uzasadnienia stanowiska procesowego w zakresie zgłoszonego w odwołaniu żądania. W ocenie Sądu wskazane okoliczności dotyczące aktywności pełnomocnika w sprawie oraz ich charakter mający znaczenie dla oceny niezbędnego nakładu pracy dla ich zaistnienia uzasadniał zasądzenie od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L. na rzecz T. C. tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego kwoty 180 złotych, która zawierała w sobie kwotę jednokrotności minimalnej stawki opłaty za każdą z czynności pełnomocnika w sprawie, które w ocenie Sądu uzasadniały takie rozstrzygnięcie. W pozostałym zakresie żądanie zasądzenia kosztów zastępstwa procesowego podlegało oddaleniu jako nie znajdujące uzasadnienia w świetle wskazań określonych w art. 109 § 2 k.p.c. Czynności pełnomocnika związane ze składaniem pism procesowych zawierających wnioski o sporządzenie i przesłanie na wskazany adres kopii protokołów posiedzeń w ocenie Sądu należało uznać za aktywność mieszczącą się w niezbędnym nakładzie pracy pełnomocnika wynagrodzonym w przyjętym rozstrzygnięciu.

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹³ § 1 i 2 k.p.c. co do umorzenia postępowania oraz na podstawie art. 98 § 1 i § 2 co do kosztów procesu orzekł jak w postanowieniu.